

Poliittisesti ja industria-
lisesti yhdistyneen köy-
hällistön voimaa ei mi-
kään mahti mailmassa
voi kukistaa.

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ORGAN OF THE WORKING CLASS IN THE WESTERN STATES THE ONLY SOCIALIST DAILY IN THE WEST

No. 38

Torstina, helmik. 14 p. — Thursday, Feb. 14

1918.—YHDESTOISTA VUOSIK.—VOL. XI.

Vallankumo- usliike hiipii yli Europan

Sweitsin työväki jättänyt halli-
tukselleen jyrkkiä vaatimuk-
sia, vaatien vastausta 48 tun-
nin kuluessa. Yleislakko puh-
jennee.

'BOLSHEVIKSMI' KULKEE LÄNTEEN.

Samaten kuin eilen Tanskas-
ta, nyt saapuu Sweitsistä sangen
yllättäviä tietoja. Sweitsin por-
varit lähettävät vallankumous-
liikkeestä aivan samanlaisia tie-
donantoja kuin mitä ensin lähe-
tettiin Venäjän bolsheveiksi.
Saksalaiset agentit muka harjoit-
tavat propagandansa uhaten
Sweitsin itsenäisyyttä, samalla
kun Hindenburg suunnittelee
hyökkäystä Sweitsin alueelle he-
ti kun maa on joutunut vallan-
kumouksen kautta puolustusky-
vyttömäksi.

Zürichistä t.k. 13 p:nä saapue-
neen tiedonannon mukaan, Gene-
vessä ilmestynyt sanomalehti
Journal de Geneve, joka on yksi
maailman huomattavimmista lehti-
ä, kirjoittaa kysymyksestä mitä bol-
shevitit toivovat aikaansaavan
Sweitsissä, Ranskassa, Italiassa,
Englannissa ja vieläpä Ameri-
kassakin. Lehti sanoo m.m.:
"Suuri vallankumouksellinen
hyökkäys on lähtenyt liikkeelle
idästä, yövyy yli Saksan ja
ryöpyyää jo Alpien juurilla.
Keskitetty järjestelmällinen ja
kansainvälinen agitointi on
suurissa kaupungeissamme pit-
källe kehittyneet ja kasvaneet.
Tämän agitoinnin pyrkimyksenä
on toimittaa vallankumous
ensin Schweitsissä ja sitten naa-
purimaissa."

Tämä lehti on yksi Europan
asiallisimpia ja tietoisimpia jul-
kaisuja. Lehden kirjoitus johtui
tapahtumien äkinäisestä käänt-
teestä Schweitsissä viimeisten
viikkojen aikana. Työväen levi-
tomuudet lisääntyvät päivä päi-
vältä. Puhtaasti valtiollisia lak-
koja on jo puhjennut. Toisia on
häntumassa. Viimeksi on jyrk-
kä työväestön aines jättänyt hal-
litukselle ultimatum vaatien
vissien sotavaroitusasetuksien
peruuttamista, armeijasta karan-
neiden ja pakkotyöhön tuomitti-
en henkilöiden vapauttamista ja
armeen jättämistä toukokuun
1 päivään mennessä. Ultimatu-
missa sanotaan, että hallitus
on hyväksyttävä vaatimukset 48
tunnin kuluessa senjälkeen kuin
ne ovat sosialistien ja työväen
järjestöjen kokouksissa vahvis-
tettut, tai muussa tapauksessa
julistetaan yleislakko alkavaksi.
Vallankumouksellinen liike on
voimakkaampi Sweitsin saksalaisen
väestön keskuudessa.

"Saboteeraaja" Califor- niasta Washington- niin

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)
Sacramento, Cal., 13 p. helmik.
— Kuvernööri Stephens allekir-
joitti tänään myönnytysspöökön
Washingtonin valtion virano-
maisten anomukseen, Los Ange-
lesissa vangittu I. W. W. liiton
jäsenen William Ameyn kuletta-
misesta Washingtoniin oikeuden
tukittavaksi. Ameyn syytetään
panneen smirklajuhetta koneöl-
jyn sekaan, jollakin tukinhakku-
paikalla Grays Harborin lähellä
Washingtonissa.

TUOMITTIIN "MAIDON- VARKAIDEN" MYRKYT- TAMISESTÄ.

Cleveland, Ohio. — Helmik.
1 päivänä valamiehistö julisti
mrs. Elsie Bassin syylliseksi 9
vuotiaan John Perkon murhaan,
josta seuraa vankilangaistus
kahdesta viiteentoista vuoteen.
Joku aika takaperin mrs. Bass
pisti rotanmyrkyä portailleen
oleviin maitopulloihin estääkseen
niden katoamisen. Seuraus oli
yksi poika kuoli ja kaksi tuli
peäksi juotuaan pulloissa ole-
van maidon.

SOTAUUTISIA

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)

Englannin sotavalmistukset.

Lontoo, 13 p. helmik. — Vuo-
den 1917 aikana lisättiin Englan-
nin armeijaa 820,000 miestä,
samalla kun välttämättömiin so-
tateollisuuksiin lisättiin 730,000
miestä ja 840,000 naista, ilmoitti
rahastonkansleri Andrew Bonar
Law tänään parlamentin alahuo-
neessa. Kansleri sanoi Suurbri-
tanniassa olevan nyt 30 prosent-
tia enemmän tykistöä ja kah-
desti enemmän lentokoneita kuin
vuonna 1916 ja laivoja oli vuo-
den aikana rakennettu 1,163,000
tonnia eli kaksi kertaa enemmän
kuin vuonna 1916.

Upotussota.

Lontoo, 13 p. helmik. — Vii-
me viikon ajalla menetti Eng-
lanti upotussodassa 19 kauppalai-
vaa. Tämän lisäksi meni kolme
kalastuslaivaa. Kauppalaivoista
oli 13 tilavuudeltaan yli 1600
tonnia.

Roma, 13 p. helmik. — Hel-
mik 9 päivään päättyvän viikon
aikana menetti Italia upotusso-
dassa neljä kauppalaivaa, joiden
tilavuus oli yli 1600 tonnia. E-
delisenä viikkona menetettiin 8
suurempaa ja 15 pienempää lai-
vaa.

Madrid, Espanja, 13 p. helmik.
— Höyrylaiva Orofino on torpe-
doitu. Kulussuvene oli pelasta-
nut 37 merimiestä ja vienyt Ka-
narian saarille.

Ilmahyökkäykset.

Berlin, 13 p. helmik. — Vii-
me kuukauden aikana tekivät
(jatkoa viidennessä sivulla)

Laivanrakentajat la- kossa itä ran- nikolla

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)

(Sähkösanoma Toverille)

Washington, 14 p. helmik. —
Baltimoren laivaveistämöiden sal-
vurit ja puusepät ovat tehneet
lakon. Lakkoon yhtyi myös
Bethlehem teräsvuodon laivatel-
koiden puutyöläiset lähellä Balti-
morea. Putkityöläiset uhkaavat
seurata esimerkkiä.

New York, 14 p. helmik. —
Ilmotetaan, että pitkin itäran-
nikoa kaikilla laivatelakkoilla
alkaa yleinen työlakko heinämie-
seurausena palkanlennysvaati-
muksesta. Laiva-keräsimiehet
vaativat \$6.40 päivältä sen sijaan
kun laivanrakennushallitus on
myöntänyt \$4.80. Union virka-
liiat neuvottelevat kysymyksestä.

Lakkoon tulee ottamaan osaa
50,000 miestä.

Veturinkulettajat 10- tuntisille työpäiville

Seattle, 13 p. helmik. — Great
Northern rautatieyhtiö on aseta-
nut veturinkulettajia ja koneen
käyttäjät säännöllisille 10-tuntisil-
le työpäiville, niin on ilmoitettu
yhtiön pääkonttorista St. Paulis-
ta. Toimenpiteen sanotaan tar-
kottavan kasaantuneen rahitta-
varan kuletuksen suorittamista
mahdollisimman pikaisessa ajas-
sa. Michille maksetaan palkkaa
joka päivä 2 tunnin ylijästä,
noudattaten teoreettista 8-tunnin
työpäivää.

RAUTATIEONNETTO- MUUS.

Koneenkäyttäjät sai surmansa ja
veturinkulettaja loukkaantui.

Gainesville, Texas, 13 p. hel-
mik. — Yhdessä henkilöä sai surmansa
silmanräpähdyksessä ja ve-
turinkulettaja Morley Deniso-
nista loukkaantui takäläisellä ra-
tipahalla tapahtuneessa junien
yhteentörmäyksessä. Yhteen-
törmäys johtui Katy'sta tulevan
rahtijunan jarrujen epäkuntoon
joutumisesta, josta seurasi, että
juna syöksäi pain ratojen risteys-
sessä ohimenevään Santa Fe rau-
tatieen rahtijunaan.

Non-partisan liiton virkailija tuomittu Minnesotassa

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)

Lakefield, Minn., 13 p. helmik.
— Joseph Gilbert, non-partisan
liiton kirjuri, on täällä lautakun-
nan syylliseksi julistamana tuo-
mittu "liittomien kokouksen jär-
jestämisestä" pidettäväksi van-
keudessa 3 kuukautta kaunitin
vankilassa. Non-partisan liiton
johtajan, Townleyn, odotetaan
tulevan vangituksi, kun hän pal-
laa St. Paulin Thief River Falls-
ista, jossa hän nykyään on.
Häntä syytetään salaliiton muo-
dostamisesta värväyksen vastus-
tamiseksi.

Gilbert on kotoinen Seattlesta
ja on hän toiminut erinäisten re-
formiliikkeitten mukana huomatta-
van ajan. Non-partisan liitto
vaikka pyrkii eroon puolue-
joista yrittää liittää maanvilje-
lyä yhteen tarkoituksella vapaa-
uttaa heidät suurten korporat-
sionien nylkemisestä. Liiton me-
nestys Pohjois-Dakotassa on
saanut suuret korporatсионit
pelon valtaan ja syyttäneen non-par-
tisan liittoa samoin kuin sosia-
listeja ja I. W. W. liiton jäse-
niä "epäisänmaallisuudesta" yrit-
tävät korporatсионit tukahduttaa
heille vastakkaisen liikkeen al-
kuunsa. Non-partisan liiton
Pohjois-Dakotassa valitsema ku-
vernööri ja kongressimies Baer,
eivät suinkaan ole epäisänmaa-
llisia, päinvastoin, mutta syyttä-
vää taholta sitä ei oteta huumi-
oon.

Gilbertia ja Townleyä vastaan
syytökset on tehty Minnesotan
valtion viranomaisten taholta ja
ajetaan juttua valtion puolesta,
suuret korporatсионit kun kon-
trolleraavat Minnesotassa hal-
litsevan virkakunnan, sekä "suo-
jelusneuvoston", joka johtaa tal-
laisten asioiden ajamista. Suur-
ten rautatieyhtiöiden, puutavara-
ja viljanvälityskorporatсионit sa-
moin kuin rautatieyhtiöt taistele-
vat kiivaasti non-partisan liittoa
vastaan, koska liitto kannat-
taa sellaisten laitojen valtiollista
toimistusta. Sen lisäksi liitto
tuomitsee hallituksen varainhoi-
topoliittikkaa vaatien, että sodan-
kustannukset olisi otettava niiltä
teollisuuden harjoittajilta ja
pääoman omistajilta, jotka ovat
sodan kautta saaneet huiketta
voittoa.

Liiton virkailijoiden, vangitse-
minen on synnyttänyt yleistä
hämmästyä Dakotassa ja Min-
nesotan maanviljelijöiden keskuu-
dessa ja yleensä odotetaan yleis-
tä hyökkäystä liittoa vastaan
Minnesotan hallitusviraston ta-
holta. Maanviljelijöitten taholta
epäilemättä asetetaan kuitenkin
sitkeään vastarintaa.

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)

Washington, 13 p. helmik. —
Hiilikontrolleri Garfield tä-
nään antamassaan määräyksessä
poistaa "hiilettömät maanantait".
Hän kuitenkin jättää valtioiden
hiilikontrollereille vallan harkin-
tansa mukaan rajoittaa hiilenku-
lutusta, milloin se on välttämä-
töntä. Garfieldin alkuperäisen
määräyksen mukaan olisi jätellä
ollut vielä kuusi "hiilettömää" ja
työväen maanantaita.

Uuden Englannin hiilikontrolleri
ovat anoneet edelleenkin
"hiilettömien" maanantaiden jat-
kamista, mutta muissa valtioissa
niitä on vastustettu.

Yhdeksän kuoli junaan- nettomuudessa

Elko, Nev., 13 p. helmik. —
Yhdeksän henkilöä sai surmansa
junanettomuudessa, joka ja-
pahtui tänään, kun läntempään
menevä erikoisjuna törmäsi itään
menevään — matkustajajunaan.
Surmattujen joukossa oli Javan
saarelle matkalla olevia hollan-
tilaisia.

SUOMALAINEN PALELTU- NUT KUOLIAAKSI.

Cleveland, Ohio. — Hirveässä
lumimyrskyssä lauantaina tam-
mik. 26 p:nä Clevelandista ko-
ttiinsa Glenwillowiin palaavat Ja-
mes Roura(?) ja hänen enonsa
Matti Stenman lähtivät Bedford-
ista kävelemään Glenwillowiin,
vaan eksyivät pimeässä. Aika-
sa harhailuaan väsyi Stenman,
jolloin Roura otti hänet selkään-
sä, kantaa useampia tunteja.
Rouran ponnistuksista huolimatta
Stenman paleltui kuoliaaksi ja
hän itsekin kylmästä ja väsy-
myksestä puolikuoliaana pääsi
Fred Barneyyn asuntoon. Stenma-
nilta jäi vaimo ja kaksi pientä
lasta suremaan.

Elinkustannukset kal- listuneet länsiranni- kolla

Seattle, 13 p. helmik. — Hal-
lituksen elinkustannuksia tutki-
van komitean raportissa ilmoit-
etaan, että elinkustannukset Tyys-
nummen rannikkokaupungeissa
ovat sitten viime lokakuun ko-
honneet 8½ prosentilla. Komite-
an päämiehenä on tohtori Car-
leton Parker Washingtonin val-
tion yliopistosta. Tutkimuksiin
ryhtyi, jotta hallitus voisi
määrätä peruspalkan laivarak-
nustöiläisille.

SUOMALAINEN LOUK- KAANTUI.

Emil Kangas nimiseltä suo-
malaiselta työläiseltä murskaun-
nut oikea käsi pahoin Superior-
Shipbuilding Co:n laivatarhassa.
— Työm.

Upotussota tehnyt kamalaa jälkeä

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)

Washington, 13 p. helmik. —
Vuoden 1917 aikana menetettiin
upotussodassa lähes kolme ker-
taa niin paljon laivoja kuin mitä
Yhdysvalloissa ja Englannissa
yhteensä rakennettiin saman
vuoden aikana. Tämä paljastui
tänään Englannin rahastokans-
leri Andrew Bonar Law'n alahuo-
neessa pitämässä puheessa.

Vuoden aikana oli Englannissa
rakennettu 1,163,474 tonnia lai-
voja. Yhdysvalloissa tuotettiin
901,223 tonnia samassa ajassa eli
molemmissa maissa yhteensä
2,064,697 tonnia. Upotussodassa
on siis vuoden aikana menetetty
noin kaksi miljoonaa tonnia lai-
voja.

Täydelliset numerot Italian
Ranskan ja Japanin laivateolli-
suudesta puuttavat, mutta asian-
tuntijat arvelevat, että näissä
maissa ei ole yhteensääkään ra-
kennettu niin paljon laivoja kuin
Yhdysvalloissa. Jos asia olisi si-
ten, niin olisi upotussodassa kuit-
tenkin menetetty kaksi kertaa
niin paljon laivoja kuin mitä liit-
tolaismaissa on saman vuoden
aikana rakennettu.

Sekä Yhdysvalloissa että Eng-
lannissa odotetaan kuitenkin
käännettä vuoden 1918 aikana.
Molemmissa maissa on laivan-
rakennusohjelmaa tavattomasti
lisätty ja sitapaita on keksitty
teisivimpiä keinoja sukkuluse-
neiden tuhoamiseksi.

Yhdysvaltain laivastosihteeri
Daniels ennusti käänteen tapahtu-
viksi varhain kesällä. Englan-
nin laivastosihteerin päällikkö
amiraali Jellicoe taas puolestaan
selitti, että käänte tulisi tapahtu-
maan tämän vuoden elokuu-
lla. Molemmat ennustivat etä
sitä ennen kuitenkin oli kärsit-
ävä "syvkiä" kuukausia, jol-
loin upotukset edelleenkin tule-
vat olemaan lukuisia.

Yhdysvaltain laivaneuvoston
jäsenet ovat vakutettuja, että
vuoden 1918 aikana Yhdysval-
loissa voidaan rakentaa 3,500,000
miljoonaa tonnia laivoja. Toisten
mukaan voidaan määrä kohot-
taa 4,000,000 tonniin. Englannissa
ei ole saatu tarkkoja arvioi-
mia tämän vuoden laivarak-
ennusohjelmasta, mutta varmaa on
että sielläkin tuotantoa lisätään
tuntuvasti.

Vallankumouksellisia uudistuksia Suo- messä

Tukholma, 13 p. helmik. —
Helsingistä tulee sanoma, että
uusi laki on astunut Suomessa
voimaan, säättäen kuolemanran-
gaistuksen poistamisen, palkan
maksamisen työmiehille lakkojen
aikana ja määräten, että puna-
kaarti tulee toimimaan säännö-
llisenä valtiolaitoksena. Laki
myös säättää kaikki vastavallan-
kumoukselliset sanomalehdet
lakkautettaviksi.

Kööpenhamina, 13 p. helmik.
— National Tidendelle tulee
Malmöstä tieto, että Suomen ei-
viilikaartilaisia on lähtenyt Un-
destakaupungista Ahvenan saar-
istoon, jossa taistelun venäläis-
ten kanssa odotetaan alkavaksi.

Edelläoleva uutinen on sang-
en hämää. Aikaisemmin on il-
motettu, että Uusikaupunki olisi
punakaartilaisien hallussa. Siviili-
kaartilaisilla otaksuttavasti kuit-
tenkin tarkotetaan lahtirikaarti-
laisia, joilla yksinomaan lienee
syytä käydä venäläisen suojelus-
väen kimppuun.

WEINBERGIN JUT- TU LYKÄTTY TAASEN

San Francisco, 13 p. helmik.
— Israel Weinberg tuotiin oi-
kuteen kaunitin vankilasta, jossa
hän on ollut 19 kuukautta tut-
kintovankina, mutta hänet palu-
tettiin vankilaan heti sen jäl-
estä, kun oikeusistuin julisti, että
juttuun käsitelly on siirretty ma-
nantaihin helmikuun 25 päivään
saakka. Weinberg on vapautet-
tu yhdestä San Franciscon pom-
mirajähdyksen johdosta nostet-
usta murhakanteesta, mutta tek-
nillisesti saman asian yhteydessä
nostetuista toisista kanteista
häntä syytetään edelleen samalla
kun häntä pidetään vankilassa
laskematta edes takauksella va-
paaksi.

Huolehtivat elintarpei- den hintojen kohot- tamisesta

Työläiset saavat herrojen mieles-
tä liian paljon palkkaa, joten
vehnän hintaa ajetaan kohot-
taa.

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)

Washington, 13 p. helmik. —
Republikaaninen senaattori Mc-
Cumber, North Dakotasta, jätti
senaatissa esityksen vehnän hin-
nan kohottamiseksi \$2.75:iin
busheli. Tähän asti on rahahin-
nalla ollut \$2.00 busheli. Esitys
lykättiin maanviljelysvaliokun-
taan. Senaattori perusteli esi-
tystään väitöksellä, että työmie-
sen palkat ja maanviljelyskalus-
ten hinnat olivat kohonneet niin
tavattomasti, että joutui otet-
tävä maanviljelijöiden voittojen
suurentamiseksi, jotta he kiittä-
isivät lauantamaan tuotantoa.

Senaattori Gore, Oklahomasta,
teki muutosesityksen, että hia-
naksi määrättäin \$2.50 busheli.

SUOMALAINEN MIES LÖY- DETTY KUOLIAAKSI PALELTUNEENA.

Vapaus kertoo: Maanantai-
ilana, helmik. 14 p., suuntasi Sam
Koskela Sudburystä matkansa J.
Toivosen farmille Long Lakel-
joella. Matkan varrella pistäytyi
hän Lanton farmilla jatkaen si-
itä edelleen matkansa määrä-
paikkansa kohti.

Tiistai-ilana löydettiin hän
kuoliaaksi paleltuneena viinajuki-
viereessä ja pullo taskussa.

Samuel Iivari Koskela (Vaini-
onpää) oli syntynyt 1889 Ilma-
joella, Koskenkorva, Joensuu-
kylässä, V. L.

Lähempiä tietoja antaa
Jani Toivonen,
Rehault, via Sudbury, Ont.,
Canada.

SÄHKÖSANOMATIEITOJA

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)

Washington, 14 p. helmik. —
Presidentti Wilson on kirjoitta-
nut Yhdysvaltain yleisyyttäälle
kehottaen häntä yhteistoimin-
taan laivaneuvoston kanssa ja
tutkimaan niitä syytöksiä, joita
on tehty Hog Islandin rakenne-
tun laivajärjön varojen kavala-
tamisesta. Väitetään, että halli-
tuksen varoja olisi käytetty yksi-
tyistarkoituksiin.

Washington, D. C., 14 p. hel-
mik. — Suuri valtiotarvojen va-
jauksen täyttövarojen myönny-
tys ehdotus, jossa vaaditaan yli
biljoonan dollaria on esitetty e-
dustajahuoneessa. Enemmän
kuin puolet varoista tulee sota-
ministeriön menoihin. 100 milj.
vaaditaan laivojen rakentami-
seen. 140 milj. Amerikan jouk-
kojen muonavarojen kulestusa-
varten rautateitten jatkamiseen
Ranskassa. Ehdotuksen käsitte-
lyssä toimitetussa sulutessa is-
tunnossa saatiin tietää, että Per-
shingin armeijan toimia on hai-
tannut hänelle lähetettyjen tar-
peitten kehnous, satamissa va-
rastopaikkojen ahtaus ja laivojen
puute.

Rautatiehallitus on ottanut
haltuunsa myöskin suurten jär-
vien ja rannikkojen laivaliiken-
teen. W. H. Pleasants on nime-
tettävä vesikululiikenteen ylipääl-
liköksi valvomaan rautatieliiken-
teen, rannikko-laivaliikenteen ja
Atlantin ylikululiikenteen aut-
tamisessa. Vesiteitä aiotaan
käyttää hiilipulan lieventämisek-
si.

Chicago, Ill., 13 p. helmik. —
Chicago teurastamotyöläisten
olot eivät liene lainkaan paran-
tuneet niiltä ajoilta, jolloin Up-
ton Sinclair mailmankuulussa te-
oksessaan paljasteli Chicago
teurastuskaupungin oloja.

Räikeitä paljastuksia teurasta-
motyöläisten oloista teki Ameri-
can Federation of Labor liiton
organisööri John Kitulski, jo-
ka on koettanut järjestää teurasta-
motyöläisiä. Sovintoneuvotte-
luissa ratkaistaan parhaillaan teur-
astamojen isäntien ja työläisten
välillä palkkiriitaa.

Kitulski väitti, että monet
suuren perheen isät olivat pa-
kotetut tekemään työtä 16-17
tuntia päivässä ansaitakseen per-
heelleen toimeentulon. Mutta
tämäkään ei tahtonut riittää. Äi-
tien täytyi tehdä monessa tapa-
uksessa työtä iltasin työssä vä-
syneen isän hoitaessa lapsia.
Asunnot olivat pieniä kurjia
kammoja kellarikerroksissa,
lapset kulkivat likasina ja ken-
gättöminä, kärsien vilua ja näl-
kää.

"Naiset, vieläpä sellaisetkin,
jotka olivat äitiyden tilassa," sa-
noi Kitulski, "tekivät työtä teur-
astusosastossa, jossa he näkivät
eläimiä tapettavana, veren juok-
sevan j. n. e. Monet naiset ovat
saaneet aineisia vammoja ylen
suuren taakkojen nostamisesta
ja lykkämisestä."

"Eräänä iltana hiljaintain me-
nin eräseen köyhään kotiin.
Siellä oli kylmä. Huoneita oli
vain kaksi, asuinhuone ja vuode-
kammi, ja seitsemän pientä las-
ta kyyristeli unina ääressä. Hei-
lä ei ollut kenkiä, ei sukkaa, ei
alusvaatteita. Äiti oli ulkona
työssä koettaen ansaita jotain
sen surkean 27-sentin tuntipal-
lan lisäksi, mitä mies ansaitsi
teurastamossa."

Teurastuslaitoksilla työnjohta-
jat pitävät tapanaan kironkysiä
ja raa'alla kohtelulla pakottaa
miehet ja naiset äärimmäisiin
ponnistuksiin tuotannon lisäämi-
seksi.

Kitulskin todistaessa oli neu-
vottelusalissa joukko ryyssisiä
lapsia elävänä todistuskappaleina.
He odottivat vuoroaan todistaja-
paikalle. Tällaiset olot, sanoi
Kitulski, vallitsee 50 prosentissa
teurastamotyöläisten kodeissa.

Saksan kansa on väsynyt sotaan

Yhdeksänkymmentä prosenttia
kansasta haluaa rauhaa. Mili-
taristit kuitenkin hallitsevat
haarniskoidulla nyrkillään.

SOTA KATSOTTAJA MENE- TETYSKSI.

(True translation filed with the Postmaster
at Astoria, Ore., Feb. 14, 1918, as required
by section 19 of the act of Oct. 6, 1917.)

(U. P:n kirjenvaihtajan Wm.
Simsin sähkösanoma.)

Zurich, Switsi, 14 p. helmik.
— Saksia ei enää salli ruumiita
haudattavan vaatteet yllä. Vaat-
teiden, puutavaran, sinkin, ku-
parin ja muiden metallien sääs-
tamiseksi ruumiit haudataan ny-
kyään paperimassasta tehtyihin
arkkuihin. Korkeita hintoja
maksetaan räpäsistä ja kuluneis-
ta kattoilista, kertoo muuan ame-
rikalainen vaimo, joka on juuri
saapunut Saksasta.

Yleinen kansa ei enää toivo
voittoa. Ainoana toiveena on,
että liittolaiset itse näktyisivät
ennenkuin Saksia on pakotettu
rauhaa anomaan. Presidentti
Wilsonin rauhanehdotus on epä-
ilemättä tehnyt syvän vaikutuk-
sen ja kantaneet hedelmiä lähim-
massa tulevaisuudessa.

Luottavasta taholta tiedetään
että keisari Wilhelm olisi taipu-
vinaan suosimaan rauhaneuvotte-
lujia Wilsonin esittämässä puit-
teissa, mutta militaristit ovat jyr-
kästi vastustavalla kannalla, ja
keisari on heidän käsissään avu-
ton välikappale.

Lapset ja monet Saksan täys-
kasvuiset henkilöt ovat pakote-
tut olemaan kengättöminä, sillä
kenkien saanti kaikille on sula
mahdottomuus. Matkailijat ker-
tovat, että runsaasti 90 prosent-
tia Saksan kansasta on menettä-
nyt kaiken intonsa sodankäyn-
tiin. Kaikki viittaa, että keskus-
valloissa ovat asiat niin huok-
sissa, että voittoaakaan liittolai-
smaiden ei tarvitse tehdä muuta
kuin jatkaa alkamaansa rauhana-
gitatSIONIA sekä pitää asemansa
läntisellä rintamalla.

TYÖVÄEN PÄIVÄ- LEHTI ILMESTYY PIAN SEATTLEN- SA